

Mögelgifter riskfaktor inom grisproduktionen

I spannmål förekommer i olika grad mögelgifter som bildats av fusariumsvampar. Studier från bland andra Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) visar att dessa gifter även förekommer i höga halter i halm. Det gör att grisar, som är särskilt känsliga, riskerar höga doser som kan påverka fertilitet, immunförsvar och tillväxt.

SVA har, tillsammans med Svenska Djurhälsovården, under två år genomfört en kartläggning av halterna [deoxynivalenol \(DON\)](#) och [zearalenon \(ZON\)](#) i spannmål och halm från svenska grsigårdar. Resultaten visar att halterna mögelgifter i vissa fall ligger långt över de riktvärden som tillämpas inom EU.

Grisar har visat sig vara särskilt känsliga för DON-exponering, men även för ZON, två mögelgifter som ofta förekommer tillsammans.

Höga halter av DON leder till försämrat immunförsvar, matvägran och nedsatt tillväxt medan ZON påverkar fertiliteten. Grisars exponering för dessa mögelgifter har tidigare bedömts komma från spannmål, men nyare data från bland andra SVA visar att dessa gifter förekommer i höga halter även i halm och att grisarna påverkas negativt oavsett vilken källan till gifterna är. Det finns därför skäl att även inkludera halm när den totala exponeringen för djuren bedöms.

Vid **Svenska Djurhälsovårdens [vårkonferens 12-13 mars](#)** på Aros center i Västerås presenterar SVA sin foderverksamhet i en monter. Inom ramen för den så kallade [suggpengen](#) utför myndigheten analyser av mögelgifter i spannmål och halm. Genom att anlita SVA bidrar grisproducenter med information om mögelgifter som kommer forskningen och producenterna själva till nytta i slutändan.

Stiftelsen lantbruksforskning har för 2013 beviljat medel för att utarbeta en praktiskt användbar provtagningsmetod för DON och ZON i halm att användas på gårdsnivå. SVA planerar att genomföra undersökningarna i samband med årets spannmålsskörd.

Kontaktperson

För frågor om mögelgifter i foder och halm, kontakta: Forskare Erik Nordkvist, SVA, tel 018-67 44 23.

Experter från SVA föreläser under konferensen

- Om "Samhällsvinster vid kontroll av smittämnen i djurpopulationen", talar laborator Helene Wahlström och laboratorieveterinär Helle Unnerstad kl 16:00 den 12 mars
- "Juverhälsa hos dikor och får" är tema för Ylva Perssons föredrag kl 08:35 den 13 mars
- "Information om schmallenbergvirus", ger epidemiolog Erika Chenais kl 09:10 den 13 mars
- Laborator Björn Bengtsson talar om "Bästa effekt av antibiotikabehandling" kl 10:00 den 13 mars
- Under rubriken "Kan vi sluta vaccinera mot PMWS?" (postweaning multisystemic wasting syndrome), talar professor Per Wallgren kl 11:00 den 13 mars.

Pressekreterare Mikael Propst
Tel. 018-67 41 11

Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA, är en myndighet under Landsbyggsdepartementet och har till uppgift att vara ett veterinärmedicinskt expert- och serviceorgan åt myndigheter och enskilda. SVA främjar djurs och människors hälsa, svensk djurhållning och vår miljö genom diagnostik, forskning, beredskap och rådgivning. www.sva.se